Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 20. januára 2021 *

„Odvolanie – Hospodárska súťaž – Kartely – Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 101 ZFEÚ – Pokuty – Zrušenie – Vrátenie istiny pokuty – Článok 266 ZFEÚ – Úroky z omeškania – Rozlišovanie medzi úrokmi z omeškania a kompenzačnými úrokmi – Výpočet úrokov – Článok 90 ods. 4 písm. a) druhá veta delegovaného nariadenia (EÚ) č. 1268/2012“

Vo veci C-301/19 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ktoré 11. apríla 2019 podala

Európska komisia, v zastúpení: F. Dintilhac, P. Rossi a F. Jimeno Fernández, splnomocnení zástupcovia,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Printeos SA, so sídlom v Alcalá de Henares (Španielsko), v zastúpení: H. Brokelmann a P. Martínez-Lage Sobredo, advokáti,

žalobkyňa v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras (spravodajca), sudcovia N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin a K. Jürimäe,

generálny advokát: G. Pitruzzella,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: španielčina.

Rozsudok

1 Európska komisia sa svojím odvolaním domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 12. februára 2019, Printeos/Komisia (T-201/17, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2019:81), ktorým tento súd čiastočne vyhovel žalobe spoločnosti Printeos SA, uložil Európskej únii, zastúpenej Komisiou, povinnosť nahradiť škodu, ktorá vznikla tejto spoločnosti z dôvodu nezaplatenia sumy 184 592,95 eura, na ktoré mala nárok ako na úroky z omeškania naakumulované počas obdobia plynúceho od 9. marca 2015 do 1. februára 2017 podľa článku 266 prvého odseku ZFEÚ na základe výkonu rozsudku Všeobecného súdu z 13. decembra 2016, Printeos a i./Komisia (T-95/15, EU:T:2016:722), a nariadil, aby táto suma bola zvýšená o úroky z omeškania vypočítané od vyhlásenia napadnutého rozsudku až do úplného zaplatenia, so sadzbou stanovenou Európskou centrálnou bankou (ECB) pre jej hlavné operácie refinancovania (ďalej len „refinančná sadzba ECB“), zvýšenej o 3,5 percentuálneho bodu.

2 Printeos podala vzájomné odvolanie, ktorým sa domáha čiastočného zrušenia bodu 2 výroku napadnutého rozsudku týkajúceho sa dňa, od ktorého sa má uvedené zvýšenie počítať.

Právny rámec

Nariadenie (ES) č. 1/2003

3 Článok 31 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002, o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101 a 102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) nazvaný „Preskúmanie Súdnym dvorom“ stanovuje:

„Súdny dvor má neobmedzenú súdnu právomoc na preskúmanie rozhodnutí, v ktorých Komisia stanovila pokutu alebo pravidelné penále. Môže zrušiť, znížiť alebo zvýšiť uloženú pokutu alebo pravidelné penále.“

Rozpočtové nariadenie

4 Pod názvom „Stanovenie pohľadávok“ článok 78 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 2012, s. 1, ďalej len „rozpočtové nariadenie“) uvádzal:

„1. Stanovenie pohľadávky je úkon, ktorým povoľujúci úradník:

a) overí, či dlh existuje;

b) zistí alebo overí skutočný stav a výšku dlhu;

c) overí podmienky splatnosti dlhu.

2. Vlastné zdroje sprístupnené Komisii a každá pohľadávka, o ktorej sa zistí, že je oprávnená, má stanovenú výšku a je splatná, sa riešia povolením na vymáhanie pohľadávok predloženým účtovníkovi, po ktorom nasleduje odoslanie oznámenia o dlhu dlžníkovi. Obidva dokumenty vypracuje zodpovedný povoľujúci úradník.

3. Nesprávne vyplatené sumy sa vymáhajú.

4. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 210 prijať delegované akty týkajúce sa podrobných pravidiel stanovovania pohľadávok vrátane postupov a účtovných dokladov a úrokov z omeškania.“

5 Článok 83 rozpočtového nariadenia, nazvaný „Pokuty, penále a vzniknuté úroky uložené Komisiou“, stanovoval:

„1. Sumy plynúce z pokút, penále a sankcií a všetky vzniknuté úroky alebo iné z nich plynúce príjmy sa nezaznamenajú ako rozpočtové príjmy, pokiaľ rozhodnutia o ich uložení môžu byť zrušené Súdnym dvorom Európskej únie.

2. Sumy uvedené v prvom odseku sa zaznamenajú ako rozpočtové príjmy čo najskôr, a najneskôr v roku nasledujúcom po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov. Sumy, ktoré sa majú na základe rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vrátiť subjektu, ktorý ich zaplatil, sa nezaznamenajú ako rozpočtové príjmy.

…

4. Komisia je splnomocnená… prijať delegované akty týkajúce sa podrobných pravidiel vzťahujúcich sa na sumy pochádzajúce z pokút, penále a vzniknutých úrokov.“

6 Článok 92 rozpočtového nariadenia, nazvaný „Lehoty“, stanovuje:

„1. Platby sa uskutočňujú do:

a) 90 kalendárnych dní v prípade dohôd o delegovaní, zmlúv, dohôd a rozhodnutí o grante týkajúcich sa technických služieb alebo opatrení, ktorých vyhodnocovanie je mimoriadne zložité a pri ktorých platba závisí od schválenia správy alebo osvedčenia;

b) 60 kalendárnych dní v prípade všetkých ostatných dohôd o delegovaní, zmlúv, dohôd a rozhodnutí o grante, pri ktorých platba závisí od schválenia správy alebo osvedčenia;

c) 30 kalendárnych dní v prípade všetkých ostatných dohôd o delegovaní, zmlúv, dohôd a rozhodnutí o grante.

…

5. S výnimkou prípadu členských štátov, po uplynutí lehôt stanovených v odseku 1 má veriteľ nárok na úrok.

6. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 210 prijať delegované akty týkajúce sa podrobných pravidiel, pokiaľ ide o lehoty pre platby a vymedzenie okolností, za ktorých sú veritelia, ktorým sa zaplatí s omeškaním, oprávnení dostať úrok z omeškania, ktorým sa zaťaží riadok, z ktorého bola zaplatená istina.“

Delegované nariadenie (EÚ) 1268/2012

7 Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 1268/2012 z 29. októbra 2012 o pravidlách uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L 362, 2012, s. 1), prijala Komisia na základe článku 78 ods. 4 rozpočtového nariadenia.

8 Článok 80 ods. 3 delegovaného nariadenia č. 1268/2012 stanovuje:

„Oznámenie o dlhu informuje dlžníka o tom, že:

…

b) v prípade uhradenia dlhu v stanovenej lehote nevzniká nárok na úroky z omeškania;

…“

9 Podľa článku 83 tohto nariadenia s názvom „Úroky z omeškania“:

„1. Bez toho, aby boli dotknuté osobitné ustanovenia vyplývajúce z uplatňovania predpisov platných v jednotlivých odvetviach, je pohľadávka, ktorá nebola uhradená v lehote uvedenej v článku 80 ods. 3 písm. b), úročená v súlade s odsekmi 2 a 3 tohto článku.

2. Úrokovou sadzbou v prípade pohľadávok, ktoré neboli uhradené v lehote uvedenej v článku 80 ods. 3 písm. b), je [refinančná sadzba ECB] platná v prvý kalendárny deň mesiaca splatnosti pohľadávky, zvýšená o:

a) osem percentuálnych bodov v prípade, že udalosťou zakladajúcou záväzok je verejná zákazka na dodanie tovaru a na poskytnutie služieb uvedená v hlave V;

b) tri a pol percentuálneho bodu vo všetkých ostatných prípadoch.

3. Úrok sa počíta od kalendárneho dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty uvedenej v článku 80 ods. 3 písm. b) a stanovenej v oznámení o dlhu, až do kalendárneho dňa, keď je dlh uhradený v plnej výške.

Príkaz na vymáhanie sumy zodpovedajúcej výške úrokov z omeškania sa vystaví v čase skutočného získania týchto úrokov.

4. Ak v prípade pokút zloží dlžník finančnú zábezpeku, ktorú účtovník prijme namiesto platby, po uplynutí lehoty uvedenej v článku 80 ods. 3 písm. b) sa uplatňuje úroková sadzba uvedená v odseku 2 tohto článku platná prvý deň v mesiaci, v ktorom bolo prijaté rozhodnutie o uložení pokuty, zvýšená iba o jeden a pol percentuálneho bodu.“

10 Článok 90 uvedeného nariadenia s názvom „Vymáhanie pokút alebo iných penále“ stanovoval:

„1. Ak bola na Súdnom dvore Európskej únie podaná žaloba proti rozhodnutiu Komisie o uložení pokuty alebo iných penále podľa [Zmluvy o FEÚ] alebo Zmluvy o Euratome, dlžník až do vyčerpania všetkých opravných prostriedkov buď príslušnú sumu predbežne uhradí na bankový účet určený účtovníkom alebo zloží finančnú zábezpeku, ktorá je podľa účtovníka prijateľná. Zložením zábezpeky nie je dotknutá povinnosť uhradiť pokutu, sankciu alebo iné penále, pričom zábezpeka prepadá po prvej výzve. Táto zábezpeka pokrýva istinu nároku a splatný úrok podľa článku 83 ods. 4.

2. V záujme zaistenia bezpečnosti a likvidity finančných prostriedkov a ich finančného zhodnotenia investuje Komisia predbežne uhradené sumy do finančných aktív.

…

4. Po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov a zrušení alebo znížení pokuty alebo penále sa prijme niektoré z týchto opatrení:

a) neoprávnene vybraté sumy sa spolu s úrokovými výnosmi vrátia príslušnej tretej strane; ak bol za príslušné obdobie dosiahnutý negatívny výnos, vráti sa nominálna hodnota neoprávnene vybratej sumy;

b) v prípade zloženia finančnej zábezpeky sa táto zábezpeka zodpovedajúcim spôsobom uvoľní.“

11 Článok 111 ods. 4 delegovaného nariadenia č. 1268/2012 stanovoval:

„Po uplynutí lehôt uvedených v článku 92 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách má veriteľ nárok na úroky, a to podľa týchto podmienok:

a) uplatňujú sa úrokové sadzby uvedené v článku 83 ods. 2 tohto nariadenia;

b) úrok sa platí za obdobie od kalendárneho dňa, ktorý nasleduje po uplynutí lehoty na platbu stanovenej v článku 92 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách, až do dňa realizácie platby.

…“

Okolnosti predchádzajúce sporu

12 Okolnosti predchádzajúce sporu, ktoré sa nachádzajú v bodoch 1 až 27 napadnutého rozsudku, možno pre potreby tohto konania zhrnúť takto.

13 V článku 1 ods. 5 písm. a) svojho rozhodnutia C(2014) 9295 final z 10. decembra 2014 týkajúceho sa konania o uplatnení článku 101 [ZFEÚ] a článku 53 Dohody o EHP (AT.39780 – Obálky) (ďalej len „rozhodnutie z roku 2014“), Komisia konštatovala, že Printeos porušila článok 101 ZFEÚ a článok 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3; Mim. vyd. 11/052, s. 3) tým, že v období od 8. októbra 2003 do 22. apríla 2008 bola účastníčkou kartelu uzavretého a uplatňovaného na európskom trhu so štandardnými katalógovými obálkami a špeciálnymi obálkami s potlačou, a to vrátane Dánska, Nemecka, Francúzska, Švédska, Spojeného kráľovstva a Nórska.

14 V článku 2 ods. 1 písm. e) tohto rozhodnutia Komisia uložila spoločnosti Printeos spoločne a nerozdielne s niektorými jej dcérskymi spoločnosťami pokutu vo výške 4 729 000 eur z dôvodu konštatovaného porušenia.

15 Podľa článku 2 ods. 2 uvedeného rozhodnutia mala byť uložená pokuta zaplatená v lehote do troch mesiacov odo dňa oznámenia predmetného rozhodnutia.

16 Článok 2 ods. 3 rozhodnutia z roku 2014 znie:

„Po uplynutí tejto lehoty sa automaticky stávajú splatnými úroky vypočítané na základe úrokovej [refinančnej sadzby ECB uplatňovanej] k prvému dňu mesiaca, v ktorom bolo toto rozhodnutie prijaté, zvýšenej o 3,5 percentuálneho bodu.

Ak podnik uvedený v článku 1 podá žalobu, tento podnik zabezpečí úhradu pokuty ku dňu splatnosti buď tým, že v súlade s článkom 90 delegovaného nariadenia [č. 1268/2012] zloží prijateľnú finančnú zábezpeku, alebo tým, že predbežne uhradí príslušnú sumu pokuty.“

17 Rozhodnutie z roku 2014 bolo spoločnosti Printeos oznámené 11. decembra 2014. Komisia emailom zo 16. februára 2015 pripomenula žalobkyni, že pokuta uložená týmto rozhodnutím musí byť uhradená v lehote troch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného rozhodnutia a že v prípade, že sa Printeos rozhodne podať na Všeobecný súd žalobu o neplatnosť, musí zložiť dostatočnú finančnú zábezpeku, alebo túto pokutu predbežne uhradiť.

18 Komisia k tomuto emailu priložila informačnú poznámku „Information Note on Provisionally Paid or Guaranteed Fines“ (Informačná poznámka o pokutách, ktoré sú predmetom predbežnej úhrady alebo zábezpeky) z 20. júla 2002, ktorá uvádzala najmä toto:

„… účtovník predbežne inkasuje od dotknutého podniku príslušné sumy pokút, ktoré sú predmetom žaloby podanej na Súdnom dvore Európskej únie, alebo tento podnik požiada o zloženie finančnej zábezpeky. Po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov sa predbežne inkasované sumy a nimi vytvorené úroky zahrnú do rozpočtu alebo sa v plnej výške alebo čiastočne vyplatia späť dotknutému podniku.

…

V prípade pokút uložených Komisiou od roku 2010 Komisia investuje predbežne uhradené sumy do fondu, ktorý predstavuje portfólio aktív, ktorého využitie sa bude obmedzovať na riziká spojené so štátnymi dlhopismi vysokej kvality v zostatkovej dobe splatnosti [dvoch] rokov maximálne a ktorý budú spravovať služby Komisie.

V prípade, že Súdny dvor v plnej výške alebo sčasti zruší pokutu, Komisia vráti sumu, ktorá bola v plnej výške alebo sčasti zrušená spolu so zaručeným výnosom.

Tento výnos sa zakladá na vývoji osobitného referenčného ukazovateľa meraného podľa doby investície. …“

19 Printeos podala 20. februára 2015 na Všeobecný súd žalobu, ktorou sa domáhala v prvom rade zrušenia rozhodnutia z roku 2014 v rozsahu, v akom sa jej týkalo, a na druhej strane pokuty zaplatenej predbežne 9. marca 2015, ktorá jej bola uložená týmto rozhodnutím.

20 Suma pokuty, ktorú zaplatila Printeos, bola investovaná do fondu finančných aktív vytvoreného na základe rozhodnutia Komisie K(2009) 4264 v konečnom znení z 15. júna 2009 týkajúceho sa zníženia rizík v oblasti správy predbežne uhradených pokút a spravovaného Generálnym riaditeľstvom (GR) pre hospodárske a finančné záležitosti (ďalej len „fond BUFI“). Toto rozhodnutie sa zakladalo na článku 74 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 248, 2002, s. 1; Mim. vyd. 01/004, s 74), ktorý bol nahradený článkom 83 rozpočtového nariadenia.

21 Rozsudkom z 13. decembra 2016, Printeos a i./Komisia (T-95/15, EU:T:2016:722), Všeobecný súd zrušil článok 2 ods. 1 písm. e) rozhodnutia z roku 2014. Keďže proti tomuto rozsudku nebolo v stanovenej lehote podané žiadne odvolanie, stal sa právoplatným.

22 K výmene e-mailov medzi Komisiou a spoločnosťou Printeos došlo 26. januára 2017. Komisia informovala Printeos, že v nadväznosti na zrušenie rozhodnutia z roku 2014 Všeobecným súdom v rozsahu, v akom jej toto rozhodnutie uložilo pokutu, jej vráti predbežne zaplatenú pokutu. Printeos žiadala, aby vrátenie zahŕňalo úroky zo sumy tejto pokuty vypočítané odo dňa jej predbežného zaplatenia 9. marca 2015 v refinančnej sadzbe ECB zvýšenej o 3,5 percentuálneho bodu, teda s rovnakou úrokovou sadzbou, ako je sadzba stanovená v článku 2 ods. 3 rozhodnutia z roku 2014 v prípade oneskorenej platby pokuty. Dvoma e-mailami z toho istého dňa Komisia zamietla túto žiadosť, pričom pripomenula, že ako bolo uvedené v informačnej poznámke pripojenej k jej e-mailu zo 16. februára 2015, pokuty, ktoré boli predbežne inkasované, sa investujú do fondu a v prípade zrušenia

sa vrátia spolu so zaručeným výnosom, ktorý sa zakladá na vývoji osobitného referenčného ukazovateľa. Keďže tento ukazovateľ bol za obdobie, počas ktorého bola suma pokuty zaplatenej spoločnosťou Printeos investovaná do fondu BUFI, negatívny, mala sa jej vrátiť iba istina tejto pokuty.

23 Dňa 27. januára 2017 Printeos, opierajúc sa o článok 266 ZFEÚ, ako aj o rozsudok z 10. októbra 2001, Corus UK/Komisia (T-171/99, EU:T:2001:249), zopakovala svoju žiadosť o zaplatenie úrokov.

24 Dňa 1. februára 2017 Komisia vrátila spoločnosti Printeos pokutu, ktorú táto spoločnosť zaplatila 9. marca 2015. Naopak e-mailom z 3. februára 2017 Komisia zamietla tvrdenia, ktoré Printeos uviedla na podporu svojej žiadosti o zaplatenie úrokov, pričom zdôraznila, že rozhodnutie pristúpiť k predbežnému zaplateniu pokuty namiesto zloženia finančnej zábezpeky vyplýva z rozhodnutia samotnej spoločnosti Printeos a že navyše táto spoločnosť si bola plne vedomá skutočnosti, že suma predbežne zaplatenej pokuty bude investovaná do fondu, ktorého fungovanie a pojem zaručenej návratnosti boli podrobne vysvetlené v informačenj poznámke zo 16. februára 2015.

Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

25 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 31. marca 2017 Printeos podala žalobu, ktorou sa domáhala najmä, aby bola Komisii uložená povinnosť zaplatiť jej jednak náhradu škody vo výške 184 592,95 eura zodpovedajúcu kompenzačným úrokom vypočítaným zo sumy 4 729 000 eur podľa refinančnej sadzby ECB zvýšenej o 2 percentuálne body, za obdobie od 9. marca 2015 do 1. februára 2017, alebo v prípade, že by tak nebolo rozhodnuté, podľa úrokovej sadzby, o ktorej Všeobecný súd rozhodne ako o primeranej a jednak kompenzačné úroky zo sumy 184 592,95 eura za obdobie od 1. februára 2017 do dátumu, ku ktorému Komisia skutočne uhradí túto sumu s refinančnou sadzbou ECB zvýšenou o 3,5 percentuálneho bodu, alebo v prípade, že tak nebude rozhodnuté, podľa úrokovej sadzby, o ktorej Všeobecný súd rozhodne ako o primeranej, a subsidiárne sa domáhala zrušenia dvoch e-mailov Komisie z 26. januára 2017.

26 Prvé dva žalobné návrhy spoločnosti Printeos boli založené predovšetkým na článku 266 prvom odseku ZFEÚ a subsidiárne na článku 266 prvom odseku, článku 268 a článku 340 druhom odseku ZFEÚ, ako aj na článku 41 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie.

27 Na pojednávaní pred Všeobecným súdom v odpovedi na ústne otázky Všeobecného súdu Printeos jednak uviedla, že si neželá ponechať článok 266 prvý odsek ZFEÚ ako hlavný právny základ v zmysle samostatného opravného prostriedku prvého žalobného návrhu, a jednak potvrdila, že výraz „kompenzačné úroky“, ktorý je tam uvedený, sa musí chápať tak, že ide o „úroky z omeškania“ v zmysle bodu 30 rozsudku z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83). Printeos okrem toho pri tej istej príležitosti požiadala o rozšírenie zvýšenia refinančnej sadzby ECB, ako je uvedené v prvom žalobnom návrhu jej žaloby, na 3,5 percentuálneho bodu.

28 Napadnutým rozsudkom Všeobecný súd čiastočne vyhovel žalobe spoločnosti Printeos a uložil Únii, zastúpenej Komisiou, povinnosť nahradiť škodu, ktorá vznikla tejto spoločnosti z dôvodu nezaplatenia sumy 184 592,95 eura, na ktoré mala nárok ako na úroky z omeškania naakumulované počas obdobia plynúceho od 9. marca 2015 do 1. februára 2017 podľa článku 266 prvého odseku ZFEÚ na základe výkonu rozsudku z 13. decembra 2016, Printeos a i./Komisia (T-95/15, EU:T:2016:722). Okrem toho uviedol, že náhrada škody dlžná spoločnosti Printeos je zvýšená o úroky z omeškania vypočítané od vyhlásenia napadnutého rozsudku až do úplného zaplatenia, s refinančnou sadzbou ECB zvýšenou o 3,5 percentuálneho bodu a v zostávajúcej časti žalobu zamietol.

29 Všeobecný súd v bodoch 55 až 68 napadnutého rozsudku preskúmal existenciu dostatočne závažného porušenia článku 266 prvého odseku ZFEÚ.

30 V tomto kontexte Všeobecný súd s odkazom najmä na rozsudok z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, body 29 a 30), v bode 56 napadnutého rozsudku uviedol, že v prípade zrušenia rozhodnutia ukladajúceho pokutu alebo rozhodnutia nariaďujúceho vymáhanie plnenia judikatúra uznala právo žalobcu na to, aby sa ocitol v situácii, v ktorej sa nachádzal pred prijatím tohto rozhodnutia, čo zahŕňa najmä vrátenie istiny bez právneho dôvodu zaplatenej pokuty v dôsledku zrušeného rozhodnutia, ako aj vyplatenie úrokov z omeškania, keďže toto vyplatenie predstavuje opatrenie vykonania zrušujúceho rozsudku v zmysle článku 266 prvého odseku ZFEÚ v rozsahu, v akom má za cieľ paušálne nahradiť stratu požitkov vyplývajúcich z pohľadávky a prinútiť dlžníka, aby čo najskôr vykonal zrušujúci rozsudok.

31 V bodoch 60 až 65 napadnutého rozsudku Všeobecný súd preskúmal otázku, či nevyplatenie úrokov z omeškania Komisiou spoločnosti Printeos a uplatnenie článku 90 ods. 4 písm. a) delegovaného nariadenia č. 1268/2012 predstavovalo vykonanie rozsudku z 13. decembra 2016, Printeos a i./Komisia (T-95/15, EU:T:2016:722), v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z článku 266 prvého odseku ZFEÚ. Po tomto preskúmaní Všeobecný súd v bode 66 napadnutého rozsudku uviedol, že Komisia sa nesprávne domnievala, že toto ustanovenie jej bránilo splniť si svoju absolútnu a bezpodmienečnú povinnosť vyplatiť úroky z omeškania podľa článku 266 prvého odseku ZFEÚ. Dodal, že „vzniknuté úroky“ v zmysle uvedeného článku 90 ods. 4 písm. a) nemožno kvalifikovať ako „úroky z omeškania“ alebo ako paušálnu náhradu, ale označujú výlučne skutočný pozitívny výnos z investovania dotknutej sumy.

32 Všeobecný súd sa teda v bode 67 napadnutého rozsudku domnieval, že podľa článku 266 prvého odseku ZFEÚ, ako ho vykladá judikatúra, je Komisia povinná ako vykonávacie opatrenie rozsudku z 13. decembra 2016, Printeos a i./Komisia (T-95/15, EU:T:2016:722), nielen vrátiť spoločnosti Printeos istinu predmetnej pokuty, ale tiež vyplatiť tejto spoločnosti úroky z omeškania.

33 V bode 68 napadnutého rozsudku Všeobecný súd zamietol argumentáciu Komisie založenú na prípadnom bezdôvodnom obohatení spoločnosti Printeos z dôvodu záporného výnosu z istiny predmetnej pokuty počas obdobia, počas ktorého bola táto istina vložená do fondu BUFI, z dôvodu, že táto argumentácia bola v priamom rozpore s logikou paušálnej náhrady spočívajúcej v priznaní úrokov z omeškania, zdôraznenou judikatúrou.

34 Všeobecný súd preto v bode 69 napadnutého rozsudku konštatoval existenciu dostatočne závažného porušenia článku 266 prvého odseku ZFEÚ, ktoré môže viesť ku vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie v zmysle druhého odseku tohto článku v spojení s článkom 340 druhým odsekom ZFEÚ.

35 Pokiaľ ide o ostatné podmienky vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie, Všeobecný súd v bode 71 napadnutého rozsudku uviedol, že nesplnenie povinnosti poskytnúť úroky z omeškania zo strany Komisie na základe článku 266 prvého odseku ZFEÚ malo príčinnú súvislosť s dostatočne priamym účinkom so škodou spôsobenou odvolateľke, ktorá sa rovnala strate uvedených úrokov z omeškania.

36 Pokiaľ ide o výšku škody, ktorá sa má nahradiť, Všeobecný súd v bode 75 napadnutého rozsudku stanovil sumu istiny, ktorú treba nahradiť, na 184 592,95 eura, pričom táto suma zodpovedá úrokom z omeškania v refinančnej sadzbe ECB zvýšenej o dva percentuálne body, ktoré vznikli v období od 9. marca 2015 do 1. februára 2017. Všeobecný súd v bode 73 tohto rozsudku poznamenal, že túto sumu Printeos uvádzala v prvom žalobnom návrhu svojej žaloby, pričom Komisia to nespochybnila.

37 Pokiaľ ide o návrh spoločnosti Printeos, predložený na pojednávaní, rozšíriť zvýšenie refinančnej sadzby ECB na 3,5 percentuálneho bodu, Všeobecný súd ho zamietol, keďže v bode 74 napadnutého rozsudku usúdil, že bol oneskorený a v rozpore so zásadou nemennosti návrhov účastníkov konania a že zásada *ne ultra petita* mu zakazuje ísť nad rámec nároku spoločnosti Printeos, ako tento nárok vyplýva z prvého žalobného návrhu jej žaloby.

38 Pokiaľ ide o návrh na priznanie úrokov z omeškania na základe druhého žalobného návrhu, Všeobecný súd v bode 76 napadnutého rozsudku priznal spoločnosti Printeos úroky z omeškania odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku až do úplného zaplatenia Komisiou a s refinančnou sadzbou ECB zvýšenou o 3,5 percentuálneho bodu. Tento návrh však zamietol v rozsahu, v akom sa týkal priznania úrokov z omeškania od 1. februára 2017.

Návrhy účastníkov konania na Súdnom dvore

39 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– rozhodol vo veci a zamietol návrh spoločnosti Printeos na náhradu škody ako nedôvodný a námietku nezákonnosti článku 90 ods. 4 písm. a) delegovaného nariadenia č. 1268/2012, ktorú vzniesla táto spoločnosť, ako aj návrh na zrušenie oboch e-mailov z 26. januára 2017 ako neprípustný alebo subsidiárne ako nedôvodný, a

– uložil spoločnosti Printeos povinnosť nahradiť trovy konania na oboch stupňoch.

40 Printeos navrhuje, aby Súdny dvor

– zamietol odvolanie,

– v prípade, že by rozhodoval vo veci, vyhovelo jej návrhu na náhradu škody a uložil Komisii povinnosť zaplatiť náhradu škody vo výške 184 592,95 eura zvýšenú o úroky z omeškania odo dňa podania žaloby vo veci T-201/17, t. j. od 31. marca 2017, až do skutočného zaplatenia týchto úrokov,

– subsidiárne v prípade zamietnutia jej návrhu na náhradu škody zrušil rozhodnutie Komisie obsiahnuté v oboch e-mailoch z 26. januára 2017 a

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania na oboch stupňoch.

41 Svojím vzájomným odvolaním Printeos navrhuje, aby Súdny dvor:

– čiastočne zrušil bod 2 výroku napadnutého rozsudku týkajúci sa zvýšenia náhrady škody 184 592,95 eura o úroky z omeškania odo dňa vyhlásenia uvedeného rozsudku a rozhodnutím vo veci samej uložil Komisii povinnosť zaplatiť úroky z omeškania z tejto náhrady škody vypočítané podľa refinančnej sadzby ECB zvýšenej o 3,5 percentuálneho bodu odo dňa podania žaloby, teda od 31. marca 2017 až do skutočného zaplatenia týchto úrokov, a

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania na oboch stupňoch.

42 Komisia navrhuje zamietnuť vzájomné odvolanie ako neprípustné alebo subsidiárne ako nedôvodné a zaviazať Printeos na náhradu súvisiacich trov konania.

O odvolaní

43 Na podporu svojho odvolania Komisia uvádza päť odvolacích dôvodov, z ktorých prvý je založený na porušení práva na obhajobu a zásady *ne ultra petita* Všeobecným súdom, druhý na nesprávnom výklade článku 266 ZFEÚ, tretí na tom, že Všeobecný súd nezohľadnil nový regulačný rámec v oblasti hospodárskej súťaže, štvrtý na nesprávnom právnom posúdení, pokiaľ ide o podmienky vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie a piaty na porušení zásady zákonnosti a zásady právnej istoty.

44 Najprv treba preskúmať prvý odvolací dôvod, v nadväznosti na to druhý a tretí odvolací dôvod spoločne, potom piaty odvolací dôvod a nakoniec štvrtý odvolací dôvod.

O prvom odvolacom dôvode založenom na porušení práva na obhajobu a zásady ne ultra petita Všeobecným súdom

Argumentácia účastníkov konania

45 Svojím prvým odvolacím dôvodom Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia a porušil jej právo na obhajobu tým, že spoločnosti Printeos povolil zmeniť predmet sporu. Pripomína, že počas celého konania pred Všeobecným súdom a až do štádia otázok na pojednávaní Printeos žiadala, aby bola Komisii uložená povinnosť zaplatiť jej sumu, ktorú označila za „kompenzačné úroky“. Printeos prekvalifikovala túto sumu ako sumu predstavujúcu „úroky z omeškania“ až v odpovedi na otázku Všeobecného súdu v tomto zmysle.

46 Komisia sa preto domnieva, že Všeobecný súd tým, že takto postupoval, porušil judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa povinnosti súdu Únie preskúmať návrhy účastníka konania, tak ako sú formulované v jeho písomných podaniach, bez toho, aby zmenil ich predmet, či podstatu, a rozhodol *ultra petita*.

47 Printeos pripúšťa, že prekvalifikovala úroky požadované vo svojej žalobe na výslovnú výzvu Všeobecného súdu, ale zdôrazňuje, že išlo len o zmenu právnej kvalifikácie úrokov, o ktoré žiadala, bez vplyvu na petit jej žaloby, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy 184 592,95 eura, teda presnej sumy uvedenej vo výroku napadnutého rozsudku.

Posúdenie Súdnym dvorom

48 Treba konštatovať, že Printeos sa svojou žalobou pred Všeobecným súdom domáhala, aby bola Komisii uložená povinnosť zaplatiť jej sumu 184 592,95 eura ako úroky, ktoré označila za „kompenzačné“, na ktoré mala podľa svojho tvrdenia nárok za obdobie od predbežného zaplatenia pokuty, ktorá jej bola uložená rozhodnutím z roku 2014, do dňa vrátenia tejto pokuty Komisiou.

49 Ako však vyplýva z bodu 32 napadnutého rozsudku, v odpovedi na ústnu otázku Všeobecného súdu na pojednávaní Printeos potvrdila, že výraz „kompenzačné úroky“ použitý v jej žalobe treba chápať tak, že sa týka „úrokov z omeškania“ v zmysle rozsudku z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, bod 30).

50 Podľa Komisie, ktorá sa v tejto súvislosti opiera najmä o rozsudok zo 7. júna 2018, Ori Martin/Súdny dvor Európskej únie (C-463/17 P, EU:C:2018:411, bod 18), Všeobecný súd tým, že pripustil, že Printeos rekvalifikovala úroky, ktoré požadovala, akceptoval zakázanú zmenu predmetu sporu, čím porušil právo Komisie na obhajobu, a v dôsledku toho rozhodol *ultra petita*.

51 Túto argumentáciu nemožno akceptovať. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že Všeobecný súd dodržal povinnosť, na ktorú odkazuje bod 18 rozsudku zo 7. júna 2018, Ori Martin/Súdny dvor Európskej únie (C-463/17 P, EU:C:2018:411), preskúmať jednotlivé návrhy a dôvody, ktoré uviedol žalobca, tak, ako sú formulované v jeho písomných podaniach, bez toho, aby sa odchyľoval od ich predmetu alebo podstaty.

52 Na účely priznania úrokov spoločnosti Printeos, ktoré táto označila ako úroky „z omeškania“, sa totiž Všeobecný súd opieral len o skutočnosti uvedené spoločnosťou Printeos v jej žalobe, a to predbežné zaplatenie predmetnej pokuty, zrušenie rozhodnutia z roku 2014 rozsudkom z 13. decembra 2016, Printeos a i./Komisia (T-95/15, EU:T:2016:722), a povinnosť Komisie vrátiť k dátumu vyhlásenia tohto rozsudku predbežne zaplatenú pokutu.

53 Všeobecný súd okrem toho priznal spoločnosti Printeos ako úroky presnú sumu, ktorú táto spoločnosť požadovala vo svojej žalobe. Ako vyplýva z bodu 74 napadnutého rozsudku, zamietol ako oneskorený a v rozpore so zásadou nemennosti návrhov účastníkov konania návrh spoločnosti Printeos, ktorým sa požadovalo zvýšenie úrokovej sadzby, ktorá sa má použiť na výpočet požadovaných úrokov, v porovnaní so sadzbou požadovanou v jej žalobe.

54 Je pravda, že Všeobecný súd dal úrokom, ktoré žiadala Printeos, odlišnú kvalifikáciu, než použila táto spoločnosť. Tým však len uplatnil právnu kvalifikáciu, ktorá sa mu zdala byť vhodná, na skutočnosti uvádzané spoločnosťou Printeos v súlade so zásadou *iura novit curia*.

55 V tejto súvislosti z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že povinnosť zaplatiť úroky z omeškania má za cieľ paušálne odškodniť stratu požitkov vyplývajúcich z pohľadávky a prinútiť dlžníka, aby čo najskôr splnil svoju povinnosť zaplatiť túto pohľadávku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. februára 2015, Komisia/IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, bod 30). O takejto povinnosti možno uvažovať len vtedy, ak je hlavná pohľadávka určitá, pokiaľ ide o jej výšku, alebo je aspoň určiteľná na základe stanovených objektívnych skutočností.

56 Pokiaľ ide o kompenzačné úroky, táto kategória úrokov má za cieľ kompenzovať uplynutie času do súdneho zhodnotenia výšky škody, nezávisle od akéhokoľvek omeškania pripisovaného dlžníkovi. Patrí teda do oblasti sporov z mimozmluvnej zodpovednosti Únie v zmysle článku 266 druhého odseku a článku 340 ZFEÚ (rozsudok z 12. februára 2015, Komisia/IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, bod 37).

57 Keďže Všeobecný súd zastával názor, že ak sa skutočnosti uvádzané spoločnosťou Printeos v jej žalobe považovali za preukázané, odôvodňujú, aby bola Komisii uložená povinnosť zaplatiť tejto spoločnosti sumu požadovanú touto spoločnosťou ako úroky z omeškania v zmysle judikatúry citovanej v bode 55 tohto rozsudku, bez toho, aby porušil zásadu *ne ultra petita*, mohol zmeniť kvalifikáciu návrhu na zaplatenie tejto sumy tak, že sa týka zaplatenia úrokov z omeškania, čo navyše potvrdila aj samotná Printeos v odpovedi na otázku Všeobecného súdu.

58 Hoci totiž súd rozhoduje len o návrhu účastníkov konania, ktorí sú príslušní vymedziť rozsah sporu, nemôže byť viazaný len argumentmi, na ktoré títo účastníci na účely podpory svojich tvrdení odkazujú, pretože by mohol byť prípadne prinútený založiť svoje rozhodnutie na chybných právnych úvahách (rozsudok z 21. septembra 2010, Švédsko a i./API a Komisia, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, EU:C:2010:541, bod 65, ako aj citovaná judikatúra).

59 Okolnosti prejednávanej veci sú teda odlišné od okolností veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 7. júna 2018, Ori Martin/Súdny dvor Európskej únie (C-463/17 P, EU:C:2018:411), na ktorý sa odvoláva Komisia. Ako vyplýva z bodu 23 tohto rozsudku, v tejto veci Všeobecný súd skúmal otázku, či sa žalovaná dopustila chyby, ktorá je odlišná od tej, ktorú uvádza žalobkyňa vo svojej žalobe.

60 Naproti tomu, ako už bolo uvedené, v prejednávanej veci Všeobecný súd vychádzal výlučne zo skutočností uvádzaných spoločnosťou Printeos, aby jej priznal presnú sumu, ktorú požadovala svojou žalobou. Tým ani nesúhlasil so zakázanou zmenou predmetu sporu v priebehu konania, ani neporušil právo Komisie na obhajobu.

61 Prvý odvolací dôvod teda nie je dôvodný a musí byť zamietnutý.

O druhom a treťom odvolacom dôvode založených na nesprávnom výklade článku 266 ZFEÚ a na tom, že Všeobecný súd nezohľadnil nový regulačný rámec v oblasti hospodárskej súťaže

Argumentácia účastníkov konania

62 V rámci svojho druhého odvolacieho dôvodu Komisia uvádza, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 55 a 56 napadnutého rozsudku rozhodol, že za okolností prejednávanej veci článok 266 prvý odsek ZFEÚ ukladá Komisii absolútnu a bezpodmienečnú povinnosť zaplatiť úroky z omeškania od dátumu predbežného zaplatenia predmetnej pokuty. Tento výklad vyplýva z nesprávneho výkladu judikatúry tak Súdneho dvora, ako aj samotného Všeobecného súdu.

63 V rámci svojho tretieho odvolacieho dôvodu Komisia uvádza, že z článku 266 ZFEÚ vyplýva, že inštitúcia, ktorej akt bol vyhlásený za neplatný, je povinná urobiť opatrenia nevyhnutné na vykonanie zrušujúceho rozsudku. Článok 90 delegovaného nariadenia č. 1268/2012 predstavuje mechanizmus plnenia tejto povinnosti v prípade pokút uložených za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže. Keďže Komisia po zrušení rozhodnutia z roku 2014 prijala nové rozhodnutie a uplatnila článok 90 tohto delegovaného nariadenia, pokiaľ ide o vrátenie predmetnej pokuty, domnieva sa, že si v plnom rozsahu splnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 266 ZFEÚ. Podľa nej vzhľadom na tento článok 90, ktorého prijatie nasledovalo po skutkových okolnostiach vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83), závery vyplývajúce z tohto rozsudku treba urobiť podrobnejšími.

64 Komisia sa domnieva, že spoločnosti Printeos mala zaplatiť úroky z omeškania len v prípade omeškania s vrátením pokuty, ktorú táto spoločnosť zaplatila, v dôsledku zrušenia rozhodnutia z roku 2014. Všeobecný súd teda v bode 67 napadnutého rozsudku nezohľadnil podstatu a účel úrokov z omeškania, ktorých cieľom je prinútiť dlžníka, aby si bez meškania splnil svoju platobnú povinnosť. Všeobecný súd si zamenil úroky z omeškania a kompenzačné úroky, ako o tom svedčí bod 56 napadnutého rozsudku, a v bode 32 tohto rozsudku nesprávne vyložil bod 30 rozsudku z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83). V tejto súvislosti Komisia zdôrazňuje, že bola povinná zaplatiť kompenzačné úroky len v prípade znehodnotenia meny medzi dátumom zaplatenia tejto pokuty a dátumom jej vrátenia. V prejednávanej veci však takéto znehodnotenie neexistovalo.

65 Printeos spochybňuje tvrdenia Komisie a vyhlasuje, že trvá na námietke nezákonnosti článku 90 delegovaného nariadenia č. 1268/2012, ktorú vzniesla pred Všeobecným súdom.

Posúdenie Súdnym dvorom

66 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že ak boli sumy vybraté v rozpore s právom Únie, z tohto práva vyplýva povinnosť vrátiť ich spolu s úrokmi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júla 2012, Littlewoods Retail a i., C-591/10, EU:C:2012:478, bod 26).

67 Tak je to najmä v prípade, keď boli sumy vybraté na základe aktu Únie, ktorý bol súdom Únie vyhlásený za neplatný alebo zrušený (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. januára 2017, Wortmann, C-365/15, EU:C:2017:19, bod 37 citovanú judikatúru).

68 Pokiaľ ide konkrétne o súdom Únie vyslovené zrušenie aktu spojeného so zaplatením sumy Únii, Súdny dvor už rozhodol, že zaplatenie úrokov z omeškania predstavuje opatrenie vykonania zrušujúceho rozsudku v zmysle článku 266 prvého odseku ZFEÚ v rozsahu, v akom má za cieľ paušálne odškodniť stratu požitkov vyplývajúcich z pohľadávky a prinútiť dlžníka, aby čo najskôr vykonal zrušujúci rozsudok (rozsudok z 12. februára 2015, Komisia/IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, bod 30).

69 Preto sa Všeobecný súd tým, že v bodoch 55 a 56 napadnutého rozsudku v podstate uviedol rovnaké úvahy ako tie, ktoré sú uvedené v bodoch 66 až 68 tohto rozsudku, nedopustil žiadneho nesprávneho právneho posúdenia.

70 Pokiaľ ide o tvrdenie Komisie založené na článku 90 delegovaného nariadenia č. 1268/2012, treba rovnako ako Všeobecný súd v bode 61 napadnutého rozsudku uviesť, že pokiaľ ide o ustanovenie sekundárneho práva, má sa vykladať v súlade s ustanoveniami primárneho práva, najmä s článkom 266 ZFEÚ.

71 Všeobecný súd sa preto v bode 66 napadnutého rozsudku správne domnieval, že tento článok 90 nebránil Komisii splniť si svoju povinnosť zaplatiť úroky z omeškania.

72 Článok 90 ods. 2 delegovaného nariadenia č. 1268/2012 totiž stanovuje, že Komisia investuje predbežne uhradené sumy do finančných aktív, čím zaistí bezpečnosť a likviditu finančných prostriedkov, pričom usiluje o pozitívny výnos investícií. Okrem toho podľa odseku 4 písm. a) tohto článku, ak bola predmetná pokuta alebo penále zrušené alebo znížené po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov, neoprávnene vybraté sumy sa vrátia spolu s úrokovými výnosmi.

73 Z článku 90 delegovaného nariadenia č. 1268/2012 tak nevyplýva, že ak je Komisia povinná vrátiť predbežne uhradenú pokutu, je v každom prípade oslobodená od povinnosti zvýšiť túto sumu o úroky z omeškania.

74 Je pravda, že ak „úrokové výnosy“, ktoré je Komisia povinná podľa odseku 4 tohto článku vyplatiť dotknutej osobe v rovnakom čase ako vrátenie bezdôvodne zaplatenej istiny, sú rovnaké alebo vyššie ako úroky z omeškania dlžné z tejto istiny, Komisia nemusí dotknutej osobe zaplatiť okrem úrokových výnosov aj úroky z omeškania.

75 Tak to však nie je v prípade, keď je suma úrokových výnosov nižšia ako suma dlžných úrokov z omeškania, alebo dokonca ak úrokové výnosy neexistujú, keďže výnos z investovanej istiny bol záporný.

76 V tomto prípade je Komisia na to, aby splnila svoju povinnosť vyplývajúcu z článku 266 ZFEÚ, povinná zaplatiť dotknutej osobe rozdiel medzi výškou „úrokových výnosov“ v zmysle článku 90 ods. 4 delegovaného nariadenia č. 1268/2012 a výškou úrokov z omeškania dlžných za obdobie od dátumu zaplatenia predmetnej sumy do dátumu jej vrátenia.

77 Keďže je v prejednávanej veci nesporné, že investícia Komisie týkajúca sa sumy pokuty zaplatenej spoločnosťou Printeos v rámci výkonu rozhodnutia z roku 2014 neviedla k úrokovým výnosom, Všeobecný súd správne rozhodol, že Komisia bola povinná pripočítať k vráteniu tejto sumy spoločnosti Printeos v dôsledku zrušenia tohto rozhodnutia úroky bez toho, aby tomu bránil článok 90 delegovaného nariadenia č. 1268/2012.

78 Všeobecný súd tiež správne kvalifikoval tieto úroky ako úroky „z omeškania“. Išlo totiž o úroky, ktoré mali sprevádzať zaplatenie hlavnej pohľadávky, ktorá bola určitá, pokiaľ ide o jej výšku, a to výšku pokuty uloženej spoločnosti Printeos rozhodnutím z roku 2014, ktorú táto spoločnosť predbežne zaplatila a ktorá jej mala byť vrátená v dôsledku zrušenia tohto rozhodnutia. Ako vyplýva z judikatúry citovanej v bode 55 tohto rozsudku, úroky splatné v takomto prípade sú úrokmi z omeškania.

79 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, Všeobecný súd si v napadnutom rozsudku týmto nezamenil úroky z omeškania s kompenzačnými úrokmi. Keďže hlavná pohľadávka, ktorá mala byť vrátená spoločnosti Printeos, bola určitá a nemala byť predmetom súdneho preskúmania, z judikatúry citovanej v bode 56 tohto rozsudku vyplýva, že v prejednávanej veci nemôže ísť o zaplatenie kompenzačných úrokov.

80 Vyššie uvedené úvahy nie sú v rozpore s rozsudkom z 5. septembra 2019, Európska únia/Guardian Europe a Guardian Europe/Európska únia (C-447/17 P a C-479/17 P, EU:C:2019:672), na ktorý sa odvoláva Komisia vo svojich písomných podaniach.

81 Z bodu 56 tohto rozsudku vyplýva, že na účely určenia výšky úrokov z omeškania, ktoré musia byť zaplatené podniku, ktorý zaplatil pokutu uloženú Komisiou, v nadväznosti na zrušenie tejto pokuty, musí táto inštitúcia uplatniť sadzbu stanovenú na tento účel delegovaným nariadením č. 1268/2012. Nejde však o odkaz na článok 90 tohto nariadenia, ktorý neuvádza žiadnu úrokovú sadzbu, ale na článok 83 uvedeného nariadenia, ktorý stanovuje sadzbu úrokov z pohľadávok, ktoré neboli uhradené v lehote.

82 Okrem toho treba pripomenúť, že ako vyplýva z bodu 54 rozsudku z 5. septembra 2019, Európska únia/Guardian Europe a Guardian Europe/Európska únia (C-447/17 P a C-479/17 P, EU:C:2019:672), vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, Komisia prijala rozhodnutie o vrátení časti pokuty, ktorá bola zrušená súdom Únie, dotknutému podniku, spolu s úrokmi z omeškania, ktorých výšku tento podnik nespochybňoval.

83 Súdny dvor mal len určiť, či táto absencia spochybňovania uvedenému podniku bránila podať žalobu o náhradu škody s cieľom získať náhradu ujmy založenej na strate požitkov z bezdôvodne zaplatenej sumy, na ktorú sa nevzťahuje suma zodpovedajúca úrokom z omeškania, ktorú má zaplatiť Komisia, pričom Súdny dvor na túto otázku odpovedal záporne (rozsudok z 5. septembra 2019, Európska únia/Guardian Europe a Guardian Europe/Európska únia, C-447/17 P a C-479/17 P, EU:C:2019:672, bod 64).

84 Tvrdenie Komisie, podľa ktorého jej povinnosť vrátiť predbežne zaplatenú pokutu, vznikla až ku dňu vyhlásenia rozsudku o zrušení tejto pokuty, takže úroky z omeškania vypočítané odo dňa predbežného zaplatenia uvedenej pokuty nemôžu predstavovať stimul „čo najskôr vykona[ť] zrušujúci rozsudok“ v zmysle bodu 30 rozsudku z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83), tiež nemôže uspieť.

85 Na jednej strane je tento stimul len jedným z dvoch cieľov zaplatenia úrokov z omeškania, ktoré Súdny dvor uviedol v tomto rozsudku. Priznanie úrokov z omeškania odo dňa predbežného zaplatenia predmetnej pokuty sleduje iný cieľ uvedený Súdnym dvorom, a to paušálnu náhradu škody podniku, ktorý túto pokutu zaplatil, za stratu požitkov z jeho finančných prostriedkov počas obdobia od dátumu predbežného zaplatenia uvedenej pokuty až do dátumu jej vrátenia.

86 Na druhej strane povinnosť v prípade zrušenia rozhodnutia, ktoré viedlo k predbežnému zaplateniu sumy, akou je pokuta uložená za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, vrátiť zaplatenú sumu spolu s úrokmi z omeškania vypočítanými od dátumu zaplatenia tejto sumy, predstavuje pre dotknutú inštitúciu stimul na to, aby pri prijímaní takýchto rozhodnutí, ktoré môžu pre jednotlivca znamenať povinnosť okamžite zaplatiť značné sumy, postupovala s mimoriadnou obozretnosťou.

87 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že druhý a tretí odvolací dôvod nie sú dôvodné a treba ich zamietnuť.

O piatom odvolacom dôvode založenom na porušení zásady zákonnosti a zásady právnej istoty

Argumentácia účastníkov konania

88 Svojím piatym odvolacím dôvodom Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia a porušil zásady zákonnosti a právnej istoty, keď konštatoval, že bola povinná zaplatiť spoločnosti Printeos úroky zo sumy pokuty, ktorá sa mala vrátiť, vypočítané na inom základe, než je základ stanovený v článku 2 ods. 3 druhom pododseku rozhodnutia z roku 2014. Zdôrazňuje, že Printeos toto ustanovenie nespochybnila, a je teda konečné. Okrem toho Komisia opakuje svoju argumentáciu uvedenú v rámci tretieho a štvrtého žalobného dôvodu, podľa ktorej nie je povinná zaplatiť spoločnosti Printeos úroky, keďže od zrušenia rozhodnutia z roku 2014 okamžite vrátila pokutu, ktorú táto spoločnosť zaplatila, a v období od zaplatenia tejto pokuty do dátumu jej vrátenia nedošlo k znehodnoteniu meny.

89 Printeos spochybňuje tvrdenia Komisie a domnieva sa, že piaty odvolací dôvod musí byť zamietnutý.

Posúdenie Súdnym dvorom

90 Na úvod treba z dôvodov uvedených v rámci preskúmania druhého a tretieho odvolacieho dôvodu zamietnuť argumentáciu Komisie založenú jednak na skutočnosti, že okamžite vrátila pokutu zaplatenú spoločnosťou Printeos po zrušení rozhodnutia z roku 2014, a jednak na údajnej neexistencii znehodnotenia meny medzi dátumom zaplatenia tejto pokuty a dátumom jej vrátenia. Ide totiž len o opakovanie tvrdení, ktoré už boli preskúmané a zamietnuté v rámci analýzy týchto dvoch odvolacích dôvodov.

91 Tvrdenie Komisie, podľa ktorého vzhľadom na to, že Printeos nespochybnila článok 2 ods. 3 druhý pododsek rozhodnutia z roku 2014, ani ho Všeobecný súd nezrušil, je povinná zaplatiť tejto spoločnosti úroky len za podmienok stanovených v článku 90 delegovaného nariadenia č. 1268/2012, ktorý je uvedený v tomto článku 2 ods. 3 druhom pododseku, tiež nemôže uspieť.

92 Treba uviesť, že článok 2 ods. 3 druhý pododsek rozhodnutia z roku 2014 obsahuje len podmienky, pri ktorých v prípade podania žaloby podnikom, na ktorý sa vzťahuje toto rozhodnutie, musí tento podnik pokryť výšku pokuty ku dňu splatnosti, buď zriadením prijateľnej finančnej zábezpeky, alebo predbežným uhradením sumy pokuty v súlade s článkom 90 delegovaného nariadenia č. 1268/2012. Toto ustanovenie sa teda netýka podmienok, pri ktorých Komisia v prípade zrušenia uvedeného rozhodnutia vráti sumu pokuty, ktorú uvedený podnik predbežne zaplatil, spolu s úrokmi.

93 Okrem toho článok 2 ods. 3 druhý pododsek rozhodnutia z roku 2014 len opakuje to, čo už vyplýva z článku 90 delegovaného nariadenia č. 1268/2012. Ako však vyplýva z bodu 71 tohto rozsudku, tento posledný uvedený článok nemôže zbaviť Komisiu jej povinnosti zaplatiť úroky z omeškania podniku, ktorý je v situácii spoločnosti Printeos.

94 Ako totiž vyplýva z bodu 68 tohto rozsudku, povinnosť Komisie v prípade zrušenia rozhodnutia ukladajúceho pokutu za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže vrátiť sumu predbežne zaplatenej pokuty spolu s úrokmi z omeškania za obdobie od dátumu predbežného zaplatenia tejto pokuty až do jej vrátenia vyplýva priamo z článku 266 ZFEÚ.

95 Z toho vyplýva, že Komisia nemá právomoc prijať prostredníctvom individuálneho rozhodnutia podmienky, za ktorých bude platiť úroky z omeškania v prípade zrušenia rozhodnutia ukladajúceho pokutu, ktorá bola predbežne zaplatená.

96 Piaty žalobný dôvod preto treba zamietnuť ako nedôvodný.

O štvrtom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom právnom posúdení, pokiaľ ide o podmienky vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie

Argumentácia účastníkov konania

97 Svojím štvrtým odvolacím dôvodom Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa domnieval, že odmietnutie zaplatiť úroky z pokuty uloženej spoločnosti Printeos za obdobie od dátumu predbežného zaplatenia tejto pokuty do dátumu jej vrátenia predstavovalo dostatočne závažné porušenie článku 266 ZFEÚ, ktoré spôsobilo spoločnosti Printeos určitú a vyčísliteľnú škodu, ktorú bola povinná nahradiť.

98 Komisia v tomto kontexte opakuje svoju argumentáciu uvedenú v rámci ostatných odvolacích dôvodov, podľa ktorej na jednej strane Všeobecný súd vychádzal z nesprávneho výkladu článku 266 ZFEÚ a dostatočne nezohľadnil článok 90 delegovaného nariadenia č. 1268/2012, ako aj článok 2 ods. 3 druhý pododsek rozhodnutia z roku 2014, ktorý Printeos nespochybnila, a na druhej strane medzi dátumom zaplatenia predmetnej pokuty a dátumom jej vrátenia nedošlo k znehodnoteniu meny.

99 Dodáva, že Printeos v každom prípade nepreukázala, že utrpela ujmu z dôvodu predbežného zaplatenia pokuty, ktorá jej bola uložená rozhodnutím z roku 2014. Printeos predovšetkým počas správneho konania netvrdila, že nie je schopná zaplatiť túto pokutu, ani nepreukázala, že z tohto dôvodu musela použiť externé financovanie. Komisia v tejto súvislosti tvrdí, že na rozdiel od toho, čo je uvedené v bode 73 napadnutého rozsudku, nikdy neprijala sumu zábezpeky požadovanú spoločnosťou Printeos, a už vôbec nie exekučný titul, na základe ktorého táto spoločnosť požadovala túto sumu.

100 Printeos spochybňuje argumentáciu Komisie a domnieva sa, že štvrtý odvolací dôvod sa musí zamietnuť.

Posúdenie Súdnym dvorom

101 Na úvod treba poznamenať, že v rozsahu, v akom Komisia v rámci štvrtého odvolacieho dôvodu opakuje tvrdenia, ktoré už uviedla v rámci ostatných odvolacích dôvodov, ktoré už boli preskúmané, tieto tvrdenia treba zamietnuť z rovnakých dôvodov, ako sú dôvody zamietnutia týchto odvolacích dôvodov.

102 Preto treba preskúmať len tvrdenia Komisie, podľa ktorých jej nezaplatenie úrokov z omeškania spoločnosti Printeos nepredstavuje dostatočne závažné porušenie článku 266 ZFEÚ a nespôsobilo tejto spoločnosti žiadnu ujmu.

103 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora, ak inštitúcia Únie disponuje iba výrazne obmedzenou, či dokonca žiadnou mierou voľnej úvahy, pre preukázanie dostatočne závažného porušenia práva Únie, ktoré môže zakladať mimozmluvnú zodpovednosť Únie, môže postačovať samotné porušenie tohto práva [rozsudky zo 4. júla 2000, Bergaderm a Goupil/Komisia, C-352/98 P, EU:C:2000:361, bod 44, ako aj z 19. apríla 2007, Holcim (Deutschland)/Komisia, C-282/05 P, EU:C:2007:226, bod 47].

104 Z bodov 67 a 68 tohto rozsudku pritom vyplýva, že v nadväznosti na zrušenie rozhodnutia z roku 2014 bola Komisia povinná vrátiť spoločnosti Printeos sumu predbežne zaplatenej pokuty spolu s úrokmi z omeškania a nedisponovala žiadnou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o možnosť zaplatiť takéto úroky.

105 Okrem toho, keďže Komisia nevyplatila takéto úroky spoločnosti Printeos, je zjavné, že táto spoločnosť utrpela škodu rovnajúcu sa výške úrokov, ktoré nezískala. Všeobecný súd teda bez toho, aby sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, uložil Komisii povinnosť zaplatiť túto sumu.

106 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že štvrtý odvolací dôvod nie je dôvodný a musí byť zamietnutý, rovnako ako odvolanie v celom jeho rozsahu.

O vzájomnom odvolaní

Argumentácia účastníkov konania

107 Printeos pripomína, že Všeobecný súd pri rozhodovaní o jej druhom žalobnom návrhu v bodoch 76 a 77 napadnutého rozsudku rozhodol priznať jej úroky z omeškania vypočítané podľa refinančnej sadzby ECB zvýšenej o 3,5 percentuálneho bodu zo sumy 184 592,95 eura až od vyhlásenia tohto rozsudku a až do úplného zaplatenia Komisiou, a nie, ako o to žiadala, od 1. februára 2017, teda dátumu vrátenia predmetnej pokuty.

108 Podľa spoločnosti Printeos mal Všeobecný súd z rovnakých dôvodov, ako sú dôvody uvedené v napadnutom rozsudku, týkajúce sa úrokov z omeškania uplatniteľných na sumu pokuty, ktorá mala byť vrátená, uložiť Komisii povinnosť zaplatiť úroky z omeškania z náhrady škody vo výške 184 592,95 eura od dátumu vrátenia bezdôvodne zaplatenej pokuty alebo najneskôr od dátumu podania žaloby, t. j. od 31. marca 2017.

109 Printeos preto žiada, aby jej Súdny dvor priznal úroky z omeškania v refinančnej sadzbe ECB zvýšenej o 3,5 percentuálneho bodu zo sumy 184 592,95 eura od dátumu podania žaloby vo veci T-201/17, t. j. od 31. marca 2017.

110 Komisia v prvom rade odpovedá, že vzájomné odvolanie je neprípustné, keďže zahŕňa zmenu žalobných návrhov, ktoré Printeos predložila Všeobecnému súdu.

111 V každom prípade sa Komisia domnieva, že vzájomné odvolanie nie je dôvodné a musí byť zamietnuté, keďže z dôvodov uvedených v jej odvolaní Printeos nemá nárok na úroky. Dodáva, že Printeos mylne tvrdí, že suma 184 592,95 eura bola likvidná, keďže jedinou sumou, ktorá bola likvidná a určená pred podaním žaloby na Všeobecný súd, bola suma pokuty predbežne zaplatenej spoločnosťou Printeos. Úroky, ktoré mohli z tejto sumy narastať, boli teda stanovené až v napadnutom rozsudku a navyše nesprávne.

112 Podľa Komisie úroky, ktoré Printeos požaduje na základe jej druhého žalobného návrhu predloženého pred Všeobecným súdom, sú úrokmi z úrokov. Z rozsudku z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, body 54 a 76), však vyplýva, že kapitalizácia úrokov nie je odôvodnená.

Posúdenie Súdnym dvorom

113 Na úvod treba zamietnuť námietku neprípustnosti vzájomného odvolania, ktorú vzniesla Komisia.

114 Ako totiž vyplýva z napadnutého rozsudku, svojím druhým žalobným návrhom pred Všeobecným súdom Printeos navrhla, aby bola Komisii uložená povinnosť zaplatiť jej úroky zo sumy 184 592,95 eura za obdobie od 1. februára 2017 do dňa skutočného zaplatenia tejto sumy.

115 Toto obdobie zahŕňa obdobie plynúce od 31. marca 2017, keď Printeos podala žalobu na Všeobecný súd, až do dňa skutočného zaplatenia istiny požadovanej touto žalobou.

116 Z toho vyplýva, že Printeos tým, že navrhuje, aby Súdny dvor po čiastočnom zrušení napadnutého rozsudku uložil Komisii povinnosť zaplatiť úroky zo sumy 184 592,95 eura za obdobie uvedené v predchádzajúcom bode, nezmenila predmet sporu pred Všeobecným súdom. Jednoducho vzala späť časť svojho druhého žalobného návrhu pred Všeobecným súdom, teda časť, ktorá sa týkala zaplatenia úrokov za obdobie od 1. februára do 31. marca 2017.

117 Vzájomné odvolanie je teda prípustné a musí byť preskúmané meritórne. Keďže však Printeos spochybňuje zamietnutie jej žiadosti o zaplatenie úrokov z istiny požadovanej jej žalobou len za obdobie od 31. marca 2017, t. j. dátumu podania jej žaloby na Všeobecný súd, treba odkázať len na toto obdobie.

118 Treba uviesť, že Všeobecný súd v bode 76 napadnutého rozsudku uviedol, že bolo potrebné priznať spoločnosti Printeos úroky z omeškania s refinančnou sadzbou ECB zvýšenou o 3,5 percentuálneho bodu od vyhlásenia tohto rozsudku až do dátumu úplného zaplatenia Komisiou, pričom citoval rozsudok z 10. januára 2017, Gascogne Sack Deutschland a Gascogne/Európska únia (T-577/14, EU:T:2017:1, body 178 a 179).

119 V bode 77 napadnutého rozsudku Všeobecný súd dodal, že druhý žalobný návrh spoločnosti Printeos bolo potrebné zamietnuť v rozsahu, v akom sa týkal priznania úrokov z omeškania od 1. februára 2017.

120 Treba teda konštatovať, že okrem odkazu na body 178 a 179 rozsudku z 10. januára 2017, Gascogne Sack Deutschland a Gascogne/Európska únia (T-577/14, EU:T:2017:1), Všeobecný súd neuviedol nijaké odôvodnenie pre zamietnutie návrhu spoločnosti Printeos uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku. Ako však vyplýva z jeho bodov 171 až 173, rozsudok z 10. januára 2017, Gascogne Sack Deutschland a Gascogne/Európska únia (T-577/14, EU:T:2017:1), sa týka odlišného prípadu, než je to v tejto veci, keďže v tomto rozsudku boli priznané kompenzačné úroky od dátumu podania žaloby, takže poskytnutie úrokov z omeškania za to isté obdobie nebolo odôvodnené.

121 Okrem toho v rozpore s tým, čo tvrdí Komisia, Súdny dvor v bodoch 54 a 76 rozsudku z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83), nevylúčil v každom prípade kapitalizáciu úrokov, ktoré musí inštitúcia Únie zaplatiť, ale obmedzil sa na konštatovanie, že žiadna konkrétna okolnosť veci, v ktorej bol vyhlásený tento rozsudok, neodôvodňuje takúto kapitalizáciu.

122 V prejednávanej veci treba na jednej strane konštatovať, že povinnosť Komisie zvýšiť o úroky z omeškania vrátenie sumy pokuty predbežne zaplatenej spoločnosťou Printeos vyplýva z článku 266 ZFEÚ a z príslušnej judikatúry Súdneho dvora, najmä z rozsudku z 12. februára 2015, Komisia/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83, body 31 a 71).

123 Na druhej strane z bodov 22 a 25 napadnutého rozsudku vyplýva, že Printeos jasne pripomenula Komisii jej povinnosti vyplývajúce z článku 266 ZFEÚ a súvisiacej judikatúry a požiadala nielen o vrátenie sumy pokuty, ktorú predbežne zaplatila, ale aj o zaplatenie úrokov z tejto sumy od dátumu zaplatenia uvedenej sumy až do jej vrátenia. Komisia však odmietla zaplatiť takéto úroky a obmedzila sa na vrátenie sumy tejto pokuty.

124 Tieto osobitné okolnosti prejednávanej veci odôvodňujú kapitalizáciu úrokov, ktorých sa domáha Printeos vo svojej žalobe podanej na Všeobecný súd. V prípade neexistencie takej kapitalizácie by totiž Printeos nebola nijako odškodnená za stratu požitkov v podobe úrokov počas obdobia od dátumu podania jej žaloby do dátumu vyhlásenia napadnutého rozsudku, ktoré mala v súlade s článkom 266 ZFEÚ právo získať v rovnakom čase ako vrátenie sumy pokuty, ktorú predbežne zaplatila Komisii, hoci Komisiu o zaplatenie takých úrokov jasne požiadala a Komisia ich protiprávne odmietla zaplatiť.

125 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa tým, že v bode 77 napadnutého rozsudku zamietol druhý žalobný návrh spoločnosti Printeos za obdobie od 31. marca 2017, dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

126 Preto je potrebné vyhovieť vzájomnému odvolaniu a zrušiť bod 2 výroku napadnutého rozsudku.

O žalobe na Všeobecnom súde

127 V súlade s článkom 61 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie môže Súdny dvor v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu sám vydať konečný rozsudok, ak to stav konania dovoľuje.

128 Pokiaľ ide o druhý žalobný návrh spoločnosti Printeos, ide o tento prípad.

129 Z dôvodov uvedených v bodoch 122 až 124 tohto rozsudku treba vyhovieť druhému žalobnému návrhu spoločnosti Printeos a priznať jej úroky z omeškania zo sumy 184 592,95 eura od 31. marca 2017 až do úplného zaplatenia Komisiou v refinančnej sadzbe ECB zvýšenej o 3,5 percentuálneho bodu, analogicky s článkom 83 ods. 2 písm. b) delegovaného nariadenia č. 1268/2012.

O trovách

130 Podľa článku 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ak je odvolanie dôvodné a Súdny dvor sám rozhodne s konečnou platnosťou vo veci samej, potom rozhodne aj o trovách konania. Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe článku 184 ods. 1 toho istého rokovacieho poriadku, účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

131 Keďže v prejednávanej veci Printeos navrhla zaviazať Komisiu na náhradu trov konania a Komisia nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť jej povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania, ktoré vynaložila Printeos tak v prvostupňovom konaní vo veci T-201/17, ako aj v konaní pred Súdnym dvorom.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. **Odvolanie sa zamieta.**

2. **Bod 2 výroku rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 12. februára 2019, Printeos/Komisia (T-201/17, EU:T:2019:81), sa zrušuje.**

3. **Európska komisia je povinná zaplatiť spoločnosti Printeos SA úroky vypočítané podľa sadzby stanovenej Európskou centrálnou bankou pre jej hlavné operácie refinancovania, zvýšenej o 3,5 percentuálneho bodu, zo sumy 184 592,95 eura, za obdobie od 31. marca 2017 do dátumu úplného zaplatenia.**

4. Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania, ktoré vynaložila tak v prvostupňovom konaní vo veci T-201/17, ako aj v konaní pred Súdnym dvorom, a je povinná nahradiť trovy konania spoločnosti Printeos SA súvisiace s tými istými konaniami.

Podpisy